

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie**

Rzeszów, dnia kwietnia 2010 r.

**Pan
Miroslaw Karapyta
Wojewoda Podkarpacki**

LRZ-4100-01-01/2010
P/09/173

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (j.t. Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie skontrolowała wykonanie budżetu państwa w 2009 r. w części 85/18 – województwo podkarpackie.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 6 kwietnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wojewodzie niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie budżetu państwa za 2009 r. w części 85/18 – województwo podkarpackie.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że w ustawie budżetowej na rok 2009 w części 85/18 – województwo podkarpackie, a następnie w układzie wykonawczym dotyczącym tej części budżetu państwa, przyjęto dochody budżetowe w wysokości 52.171 tys. zł oraz wydatki w wysokości 1.247.727 tys. zł. W wyniku nowelizacji ustawy budżetowej, w lipcu 2009 r., zmniejszono wydatki do kwoty 1.184.568 tys. zł, zwiększając plan dochodów do 65.199 tys. zł.

W kontroli ustalono, że wykonane w 2009 roku dochody wyniosły 73.250,1 tys. zł i w stosunku do planowanych w ustawie budżetowej na 2009 r. były wyższe o 8.051,1 tys. zł, tj. o 12 %. Dochody zrealizowano w 20 działach – na 16 przewidzianych w ustawie budżetowej – przy czym w 11 działach wykonano dochody wyższe, a w 5 działach – niższe od planowanych w ustawie.

Największe różnice w stosunku do planu dotyczyły dochodów w dziale 852 - *Pomoc społeczna*, dz. 750 - *Administracja publiczna*, dz. 851 – *Ochrona zdrowia*, w których zrealizowano dochody wyższe od planowanych. Dochody niższe od planowanych zrealizowano głównie w dz. 700 - *Gospodarka mieszkaniowa*, dz. 600 - *Transport i łączność* i dz. 900 – *Gospodarka komunalna i ochrona środowiska*.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli – dochody w części budżetu państwa 85/18 – województwo podkarpackie zostały w 2009 r. zrealizowane prawidłowo. Stwierdzone różnice pomiędzy kwotami dochodów planowanych a zrealizowanych oraz dochody nieplanowane – wynikały z przyczyn niezależnych od dysponenta części 85/18.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że należności pozostałe do zapłaty ogółem według stanu na koniec grudnia 2009 r. wyniosły 97.030,3 tys. zł.

W kontroli ustalono, że w porównaniu do stanu na koniec grudnia 2008 r., należności takie wzrosły o 24.479,2 tys. zł, tj. o 33,7 %. Zaległości według stanu na koniec 2009 r. wyniosły 93.694,4 tys. zł. W porównaniu do stanu na koniec roku poprzedniego, zaległości zwiększyły się o 23.995,7 tys. zł, tj. o 34,4 %. Największe zaległości wystąpiły w dziale 852 - *Pomoc społeczna* (68.448,9 tys. zł), w dziale 750 - *Administracja publiczna* (14.670,2 tys. zł) i w dziale 700 - *Gospodarka mieszkaniowa* (5.438,7 tys. zł). Na wzrost zaległości złożyły się głównie niezwrócone kwoty z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych i funduszu alimentacyjnego (w dziale 852), a także brak wpłat z tytułu nałożonych mandatów karnych (w dziale 750).

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, iż wykonanie wydatków w części 85/18 wyniosło w 2009 r. łącznie 1.695.913 tys. zł, tj. 143 % kwoty planowanej w ustawie budżetowej (po nowelizacji) i 99,5 % planu po zmianach. Środki pozyskane z rezerwy ogólnej i rezerw celowych, które zwiększyły plan wydatków na 2009 r. o 519.992 tys. zł, zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem określonym przez Ministra Finansów w decyzjach przyznających dodatkowe środki.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że Wojewoda Podkarpacki dokonywał przeniesień wydatków zgodnie z przepisem art. 148 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o *finansach publicznych* (Dz. U. Nr 249 poz. 2104, ze zm.).

W kontroli ustalono, że przeniesień dokonywano między rozdziałami i paragrafami, nie zwiększając planowanych wydatków na wynagrodzenia. W okresie 2009 roku budżet części 85/18 – po stronie wydatków – był wielokrotnie zmieniany. Wojewoda wydał 131 decyzji w sprawie zmian w budżecie tej części, a Minister Finansów – 105 decyzji bezpośrednio zmieniających budżet.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, mimo że przeniesienia wydatków spowodowane były koniecznością dostosowania wydatków do realizowanych zadań i aktualnych potrzeb, ich znaczna liczba w trakcie roku świadczy o istotnych rozbieżnościach pomiędzy faktycznymi a pierwotnie planowanymi potrzebami w tym zakresie.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że na wykonanie budżetu części 85/18 w istotny sposób wpłynęły ograniczenia wydatków w kwocie 71.275 tys. zł, usankcjonowane nowelizacją ustawy budżetowej. Dotyczyły one głównie wydatków na dotacje, ale także wydatków jednostek budżetowych podległych Wojewodzie, które zmniejszono o 7.521 tys. zł.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania podjęte przez jednostki budżetowe w celu ograniczenia kosztów ich funkcjonowania, w wyniku których bieżące wydatki rzeczowe były w 2009 r. niższe o 4.291 tys. zł, tj. o 9,7 % od tego rodzaju wydatków zrealizowanych w 2008 r.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, prawidłowe wykonanie planu wydatków przez jednostki budżetowe podległe Wojewodzie potwierdza wysoki wskaźnik realizacji tego planu wynoszący 99,3 %.

W kontroli ustalono, iż największy udział w wydatkach ogółem miały wydatki w dziale 852 – *Pomoc społeczna*, które wyniosły 833.827 tys. zł (49,2 % ogółu wydatków). Wykorzystano je głównie na: wypłaty świadczeń rodzinnych o wartości ponad 580 mln zł, którymi objęto średniorocznie ok. 160 tys. rodzin, prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej na które przeznaczono 71 mln zł, zasiłki stałe i okresowe o wartości 66 mln zł przyznane dla ok. 30 tys. osób.

Nieliczne przypadki niepełnego wykonania planu wydatków dotyczyły rozdziału 01022 – *Zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego*, w którym nie wykorzystano 463 tys. zł, tj. 8,4 % planu po zmianach. Przyczyną powyższego stanu była bardzo dobra sytuacja epizootyczna województwa podkarpackiego w 2009 r., która spowodowała znacznie niższe niż planowano wydatkowanie środków na likwidację ognisk chorób zakaźnych zwierząt oraz na wypłaty odszkodowań z tego tytułu.

W strukturze wydatków największy udział miały dotacje, które wg ustawy budżetowej zaplanowano na poziomie 1.090.795 tys. zł, a po zmianach zwiększono do 1.537.334 tys. zł. Z kwoty tej wykorzystano 1.529.854 tys. zł, tj. 99,5 %, zaś niewykorzystane środki w całości zwrócono do budżetu państwa, w wymaganym terminie.

W kontroli ustalono, że sprawozdania budżetowe sporządzane były rzetelnie i w obowiązujących terminach.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że wykonanie dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego (j.s.t.) w województwie podkarpackim wyniosło ogółem 1.402.835 tys. zł.

W kontroli ustalono, że w stosunku do planu po zmianach wykonanie dotacji było niższe o 7.434 tys. zł, a w porównaniu do 2008 r. – wyższe o 15.495 tys. zł. W strukturze dotacji dla j.s.t. największy udział miały gminy, które otrzymały 65 % tych dotacji, następnie powiaty – 28 % dotacji i województwo samorządowe – 7 % dotacji dla j.s.t. Dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone dla j.s.t. wyniosły 956.147 tys. zł, dotacje na zadania własne j.s.t. – 436.787 tys. zł, tj. łącznie – 99,3 % wszystkich dotacji, a poniżej 1% wyniosły dotacje na zadania realizowane na podstawie porozumień z j.s.t.

W kontroli ustalono, że w 2009 r. na zadania realizowane na podstawie porozumień przeznaczono 9.902 tys. zł, z tego w gminach – 9.726 tys. zł i w powiatach – 176 tys. zł. Wojewoda Podkarpacki zawarł z j.s.t. 71 porozumień obejmujących łącznie 4 rodzaje zadań, natomiast dotacje na realizację *Poakcesyjnego Programu Wsparcia Obszarów Wiejskich (PPWOW)* przekazywane były na podstawie porozumień zawieranych przez Marszałka Województwa Podkarpackiego. Wykorzystane na ten cel przez gminy środki w 2009 r. wyniosły łącznie 8.979,4 tys. zł.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że Wojewoda przestrzegał zasad dotowania jednostek samorządu terytorialnego.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli dotacje na porozumienia wykorzystane zostały zgodnie z zawartymi umowami w tych sprawach. Prawdłowo także realizowane były zadania Wojewody związane z PPWOW, określone w Podręczniku Realizacji Programu Integracji Społecznej.

W kontroli ustalono, iż Wojewoda terminowo przekazał do jednostek samorządu terytorialnego informacje o kwotach dochodów, wydatków i dotacji, wynikających z projektu ustawy budżetowej na rok 2009. Zgodnie z postanowieniem § 3 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 lipca 2006 r. w *sprawie planów finansowych zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, przekazywania dotacji celowych i przekazywania pobranych dochodów związanych z realizacją tych zadań* (Dz. U. Nr 135, poz. 955) – poinformował te jednostki o kwotach dotacji celowych i kwotach dochodów, wynikających z podziału kwot określonych w ustawie budżetowej i przyjętych w układzie wykonawczym budżetu.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli Wojewoda prawidłowo sprawował nadzór i kontrolę nad przebiegiem realizacji budżetu w zakresie dotacji celowych dla jednostek samorządu terytorialnego.

W kontroli ustalono, iż dzięki dofinansowaniu z budżetu Wojewody zrealizowano m.in.: regulację 10,3 km potoków, budowy i rozbudowy obiektów 3 komend powiatowych PSP oraz budowy sieci strukturalnych dla CPR w 9 KP PSP, modernizacje i odbudowy kilkuset odcinków dróg i obiektów drogowych na drogach powiatowych i gminnych przeprowadzone w ramach 253 zadań, roboty budowlane związane z osiągnięciem standardów w obiektach opieki społecznej, roboty budowlane w Szpitalu Rejonowym w Lubaczowie oraz w 6 Powiatowych Inspektoratach Weterynarii, zakupy – 15 samochodów ratowniczych, 14 samochodów osobowych, oprogramowania i kilkudziesięciu sztuk różnego sprzętu komputerowego i biurowego. Nie stwierdzono przypadków, że zadanie zlecone, na które przekazano dotację, nie zostało w pełni lub w części zrealizowane. Dotacje celowe były przekazywane jednostkom samorządu terytorialnego zgodnie z harmonogramem wydatków, w terminach umożliwiających prawidłowe wykonywanie zadań.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że wydatki majątkowe dokonywane były zgodnie z opracowanym harmonogramem tych wydatków, aktualizowanym w trakcie roku.

W kontroli ustalono, że w 2009 roku nie przekroczono planu zatrudnienia oraz planu wydatków na wynagrodzenia dla części 85/18 – województwo podkarpackie.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli zachowane zostały tryb i termin zatrudnienia, lub przeniesienia na stanowiska w korpusie służby cywilnej, osób zajmujących wysokie stanowiska państwowe niebędące kierowniczymi stanowiskami państwowymi, określone w przepisach art. 193 i 195 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. *o służbie cywilnej* (Dz. U. Nr 227, poz. 1505). W obowiązującym terminie wprowadzono ograniczenia wynikające z ustawy z dnia 13 lutego 2009 r. *o zmianie ustawy o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe oraz ustawy o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw* (Dz. U. Nr 33, poz. 254).

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że zobowiązania na koniec 2009 r. wyniosły 6.488,7 tys. zł.

W kontroli ustalono, że były to w całości zobowiązania niewymagalne i dotyczyły głównie (94,4 %) dodatkowego wynagrodzenia rocznego oraz pochodnych od tego wynagrodzenia.

W kontroli ustalono, że w 2009 r. Wojewoda zrealizował wydatki w układzie zadaniowym w ramach 17 funkcji państwa na łączną kwotę 1.695.914 tys. zł, co stanowiło 99,5 % planu po zmianach (1.704.560 tys. zł). Wojewoda nie prowadził ewidencji finansowo-księgowej wykonania budżetu w układzie zadaniowym. Monitorowanie realizacji wydatków odbywało się na podstawie sprawozdań i informacji zbieranych od dysponentów podległych.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, brak danych z ewidencji finansowo-księgowej – w układzie zadaniowym – uniemożliwia rzetelne opracowanie informacji o wykonaniu zadań w ramach planowanych kwot wydatków, wymaganej przepisem art. 158 ust. 3 pkt 9 ustawy *o finansach publicznych*.

Stosownie do treści § 12 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006 r. *w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości oraz planów kont* [...]. (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 ze zm.), możliwe jest prowadzenie ewidencji według innych, dodatkowych

klasyfikacji, jednak nie sformułowano wprost obowiązku – dla dysponentów środków budżetowych – prowadzenia ewidencji finansowo-księgowej w układzie zadaniowym,

W kontroli dokonano oceny wykonania zadania pn. *Aktywizacja społeczna osób niepełnosprawnych* (13.2.), realizowanego w ramach funkcji 13 - *Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny*.

Ustalono, że Wojewoda, dla realizowanego zadania, przypisał podzadanie pn. *Orzekanie o niepełnosprawności* (13.2.1.) oraz zdefiniował planowane do osiągnięcia cele i mierniki, określające stopień ich realizacji. Elementy te wypracowano z Ministerstwem Finansów i przyjęto dla wszystkich województw w ujednoliconej formie. Wydatki na ww. podzadanie w 2009 r. wyniosły 6.377 tys. zł (99,95 % planu), a w wyniku jego realizacji wydano 50.802 orzeczenia o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności (103,5 % planu).

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli – treść celu podzadania nie dawała pełnej możliwości dokonywania pomiarów stopnia osiągnięcia tego celu, zaś przyjętym wskaźnikiem nie można było precyzyjnie zmierzyć, czy cel podzadania został osiągnięty.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego Pan Wojewoda ma prawo zgłosić do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie umotywowane zastrzeżenia w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.